

Ако дори ония високообразовани мъже, излѣзли отъ грѣцката школа, като В. Априловъ, Н. Пиколо или Ат. Богориди, сж участвували дейно въ подготовка и защита на Завѣрата, безъ да изтѣкватъ и най-слабо своята българска народностъ, колко по-малко сж могли да мислятъ за това хайдутѣ и доброволци отъ по-прости срѣди, които сж се борили въ името на кръста и на туркофобията и на които всичко грѣцко се е налагало съ ореола на древната слава? Ето защо повечето български поддържници на Завѣрата, проявили се като отлични храбрѣци, минаватъ въ очитѣ на гърцитѣ и на чужденцитѣ като грѣцки херои. Такива сж били, както изтѣква Раковски, „Хаджи Михалъ отъ Копрившица, Хаджи Христо отъ пловдивскитѣ села, Семко отъ Велико Търново и днесъ още живѣящъ славний полководецъ Хаджи Петъръ“. Раковски добавя още: „Тисящи българи се биха съ най-отличителна храбростъ въ Гърция за свобода своихъ едновѣрнихъ грѣкъ, съ истая надежда и целъ за свое отечество“. И той ни запознава съ славата на нѣкои отъ тѣхъ, разказвайки въ Горски пѣтникъ: „Онъ (Хаджи Михалъ) е първи уредилъ и настанилъ конница въ Гърция, коя е била съставена отъ българи и коя подъ негово разумно предводителство съ чудесна и неизказана храбростъ упълчила се противъ тисязи многочислени турски войски съ най-сйни и най-славни победи. После же Хаджи Михалъ стѣпи на негово мѣсто предводителъ на българскій полкъ, а и нѣколко пѣти се опредѣлява главний военачалникъ надъ грѣцкое воинство славний и храбрѣйший Хаджи Христо, кому дѣла самъ грѣцкый народъ съ възторгъ проповѣда“. Разказва се за Хаджи Михалъ, че като билъ изпратенъ на о-въ Критъ съ 400 души да повдигне на оржие тамошнитѣ гърци и като билъ изневѣренъ отъ тия, той се вижда заобиколенъ отъ 12 хиляди турска войска. Славниятъ витезъ, следъ едно упорно и кръвопролитно триденно сражение, решилъ да си пробие пѣтъ съ малката си дружина. Но не успѣлъ, и въ последенъ часъ, като съсѣкълъ осемъ турци по редъ, билъ самъ съсѣченъ отъ единъ турчинъ. Заедно съ него загинала и почти цѣлата му дружина, съставена главно отъ българи.

Селимински, въ една статия отъ 1862 г. (Древната цивилизация и гърцитѣ), изтѣква, какъ гърцитѣ имали „голѣма слабостъ къмъ хубавитѣ работи на другитѣ народи“